

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ Φ. Π. Α.
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
1471 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 13.31.12.2
Αρ. Φαξ.: 22660484
Αρ. Τηλ.: 22601793

22 Αυγούστου 2008

Ερμηνευτική Εγκύκλιος 124

Όλους τους λειτουργούς Φ.Π.Α.

Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων

Θα ήθελα να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας πληροφορήσω τη φορολογική μεταχείριση που διέπει τα διάφορα επενδυτικά κεφάλαια.

Νομοθετική διάταξη

1. Οι υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας (Πίνακας Β, παράγραφος 3(στ) του Έβδομου Παραρτήματος του Ν.95(Ι)/2000 μέχρι 2008).

Ερμηνεία των υπηρεσιών διαχείρισης

2. Η έννοια της “διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων”, όπως αυτή αναφέρεται στην πιο πάνω διάταξη, αποτελεί αυτοτελή έννοια του κοινοτικού δικαίου, το περιεχόμενο της οποίας δεν μπορούν να τροποποιήσουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).

Πιο κάτω παρουσιάζεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος των καθηκόντων του διαχειριστή που περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες διαχείρισεως των αμοιβαίων κεφαλαίων και των εταιριών διαχείρισης, ο οποίος θεσπίζει τα ακόλουθα καθήκοντα¹:

¹ Οδηγία 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ).

- Διαχείριση επενδύσεων (investment management)
- Διοίκηση (administration):
 - (α) νομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες λογιστικής διαχείρισης του αμοιβαίου κεφαλαίου·
 - (β) πληροφορίες πελατών·
 - (γ) αποτίμηση του χαρτοφυλακίου και καθορισμός της αξίας των μεριδίων (περιλαμβανομένων των φορολογικών θεμάτων και δηλώσεων)·
 - (δ) έλεγχος της τήρησης των κανονιστικών διατάξεων·
 - (ε) τήρηση μητρώου μεριδιούχου·
 - (στ) διανομή εσόδων·
 - (ζ) εκδόσεις μεριδίων και εξαγορές·
 - (η) συμβατικοί διακανονισμοί (συμπεριλαμβανομένης της αποστολής πιστοποιητικών)·
 - (θ) αρχείο.
- Μάρκετινγκ

3. Εταιρίες διαχείρισης μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις να αναθέτουν σε τρίτους, με σκοπό την αποδοτικότερη άσκηση των δραστηριοτήτων τους, τη διεξαγωγή για λογαριασμό τους μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητές τους. Η φορολογική μεταχείριση των υπηρεσιών αυτών, είτε παρέχεται υπό τη μορφή υπεργολαβίας του συνόλου των διοικητικών πτυχών της διαχείρισεως ή μεγάλου μέρους τους, που αποτελούν συγκεκριμένο και ουσιώδες μέρος της διαχείρισεως είναι η ίδια με αυτή που εφαρμόζεται, όταν οι υπηρεσίες παρέχονται απευθείας από τις ίδιες τις εταιρίες. Δηλαδή, εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Για παράδειγμα, οι υπηρεσίες που παρέχονται από εγκεκριμένο αντιπρόσωπο στη Δημοκρατία σε σχέση με τη διάθεση ενός αλλοδαπού αμοιβαίου κεφαλαίου στη Δημοκρατία δεν υπόκεινται σε φόρο προστιθέμενης αξίας.

Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι αν κάποια συγκεκριμένη υπηρεσία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η οποία κρίνεται ως αναγκαία μέσα στα πλαίσια των νομικών ρυθμίσεων, αυτομάτως εξαιρείται αν η παροχή της γίνεται μεμονωμένα. Για παράδειγμα, οι νομικές υπηρεσίες που παρέχονται υπό τη μορφή συμβουλευτικών υπηρεσιών, μέσα στα πλαίσια του ελέγχου της νομιμότητας του ενημερωτικού εντύπου που ετοιμάζεται για ενημέρωση των επενδυτών, δεν αποτελούν εξαιρούμενες υπηρεσίες. Παρομοίως, ο εξωτερικός έλεγχος των λογαριασμών, δεν περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες διαχείρισης που εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Για να εξαιρείται, είναι αναγκαίο όπως η υπηρεσία που παρέχεται να είναι ευδιάκριτη ως υπηρεσία της διοικητικής πτυχής της διαχείρισης του αμοιβαίου κεφαλαίου. Ο ευδιάκριτος χαρακτήρας της υπηρεσίας συνήθως επιτυγχάνεται με τη ομαδοποίηση σε μια ενιαία παροχή, αριθμού εργασιών οι οποίες αποτελούν μέρος της διοικητικής διαχείρισης κάποιου αμοιβαίου κεφαλαίου. Για να αποφασιστεί αν η συνολική υπηρεσία αποτελεί διακεκριμένο σύνολο της διοικητικής πτυχής της διαχείρισης του αμοιβαίου κεφαλαίου, θα πρέπει να συνεκτιμούνται τόσο ο αριθμός των

συγκεκριμένων εργασιών, ως επίσης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Για παράδειγμα, η καθημερινή αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων είναι ιδιαίτερης σημασίας και αρκετά σχετική εργασία με τους ανοικτού τύπου οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) για τον καθορισμό της τιμής των μεριδίων και γι' αυτό, η υπηρεσία αυτή, μαζί με τις σχετικές λογιστικές εργασίες και τις εργασίες αναφοράς θα ήταν ικανοποιητικά ευδιάκριτες ως υπηρεσία διοίκησης του αμοιβαίου κεφαλαίου. Ωστόσο, η υπηρεσία παροχής πληροφοριών αναφορικά με τις αγοραίες αξίες των διαφόρων κινητών αξιών προς το πρόσωπο που διεκπεραιώνει την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων του επενδυτικού κεφαλαίου δεν αποτελεί από μόνη της υπηρεσία εμπύπτουσα στη διοίκηση του αμοιβαίου κεφαλαίου.

Επίσης, η διατήρηση ενός μητρώου μετόχων, σε μεμονωμένη βάση, δεν αποτελεί υπηρεσία διοίκησης του αμοιβαίου κεφαλαίου. Ωστόσο, αν η υπηρεσία αυτή συνδυάζεται μαζί με την έκδοση και εξαργύρωση των μεριδίων ή μετοχών και την παραβολή των εκδομένων μετοχών για σκοπούς καθορισμού της ημερήσιας τιμής των μεριδίων, το πακέτο αυτό των υπηρεσιών λαμβάνει τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της διοικητικής πτυχής της διαχείρισης ενός αμοιβαίου κεφαλαίου.

Αν τα κριτήρια της εξαίρεσης ικανοποιούνται, τότε το πρόσωπο που πραγματοποιεί τέτοιο πακέτο υπηρεσιών, γενικώς, θα θεωρείται ότι πραγματοποιεί μια ενιαία εξαιρούμενη παροχή υπηρεσιών διοίκησης αμοιβαίου κεφαλαίου για κάθε επενδυτικό κεφάλαιο ξεχωριστά, στην περίπτωση που η εταιρία διαχείρισης έχει αναθέσει τις διοικητικές εργασίες σε τρίτο πρόσωπο. Το γεγονός ότι μπορεί η τιμολόγηση να γίνει ξεχωριστά για κάθε υπηρεσία δεν διαφοροποιεί με οποιοδήποτε τρόπο τη φορολογική μεταχείριση.

Με βάση την ανάλυση που γίνεται πιο πάνω είναι σημαντικό για το πρόσωπο που ανήκει στη Δημοκρατία να αξιολογεί σύμφωνα με τα δεδομένα της περίπτωσης του το είδος των υπηρεσιών που παρέχει για να διαπιστώνει αν αυτές καλύπτονται από την εν λόγω εξαίρεση. Οι υπηρεσίες προκειμένου να χαρακτηριστούν ως εξαιρούμενες υπηρεσίες διαχείρισης πρέπει να αποτελούν διακεκριμένο σύνολο, συνολικώς εκτιμώμενο, το οποίο εκπληρώνει τις ιδιάζουσες και ουσιώδεις λειτουργίες μιας υπηρεσίας διαχείρισης.

Είναι επίσης σημαντικό να καθορίζεται που βρίσκεται το πρόσωπο προς το οποίο παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες. Σημειώνεται, ότι οι υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίου κεφαλαίου περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες της παραγράφου 5 του Τρίτου Παραρτήματος του περί Φ.Π.Α. νόμου, Ν.95(Ι)/2000 μέχρι 2008, όπου ο τόπος παροχής τους είναι εκεί που ανήκει ο λήπτης.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το θεματοφύλακα (custodian services) του αμοιβαίου κεφαλαίου δεν εμπύπτουν στις υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και γι' αυτό δεν εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου.

Η έννοια του αμοιβαίου κεφαλαίου

4. Η έννοια “αμοιβαίο κεφάλαιο”, όπως αυτή αναφέρεται στη νομοθεσία αφορά τα αμοιβαία κεφάλαια ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διάταξης εμπύπτουν τόσο οι οργανισμοί συλλογικών

επενδύσεων που έχουν συμβατική μορφή ή μορφή καταπιστεύματος (trust) όσο και αυτοί που έχουν καταστατική μορφή. Συγκεκριμένα, η έννοια αυτή περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

(α) ανοικτού τύπου οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), οι οποίοι λαμβάνουν άδεια σύστασης και λειτουργίας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (άρθρα 14 και 80 του Ν. 200(Ι)/2004 μέχρι 2008)².

(β) ΟΣΕΚΑ κλειστού τύπου, δηλαδή οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων με σταθερό κεφάλαιο·

(γ) ΟΣΕΚΑ εγγεγραμμένα σε άλλα κράτη μέλη που υιοθετούν την Κοινοτική Οδηγία 85/611/ΕΟΚ, οι οποίοι εγκρίνονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς·

(δ) επενδυτικά κεφάλαια (σε κινητές αξίες) από κράτη μέλη που δεν υιοθετούν την Κοινοτική Οδηγία 85/611/ΕΟΚ, ως επίσης και από μη κράτη μέλη, στα οποία χορηγείται η απαραίτητη έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για να διατεθούν στη Δημοκρατία, είτε απευθείας από την εταιρία διαχείρισης των είτε από εγκεκριμένους αντιπροσώπους της·

(ε) οποιαδήποτε συλλογικά επενδυτικά σχέδια έχουν εγκριθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου κατά την περίοδο που αυτή ήταν η ρυθμιστική και εποπτική αρχή των Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία³.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι οι ΟΣΕΚΑ κλειστού τύπου δεν υπόκεινται σε έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δυνάμει του Ν.200(Ι)/2004. Ωστόσο, όπως όλες οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες, οι εταιρίες αυτές υπόκεινται στις ρυθμίσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς υπό την ιδιότητα της ως αρμόδια εποπτική αρχή των χρηματιστηριακών αγορών. Είναι επίσης γνωστό ότι η διαχείριση των ανοικτού τύπου ΟΣΕΚΑ πρέπει να ανατίθεται σε εξωτερικό διαχειριστή ενώ οι συλλογικές επενδύσεις κλειστού τύπου, διαθέτουν διοικητικό συμβούλιο ικανό να διαχειριστεί τις επενδύσεις, παρόλο που δεν υπάρχει τίποτα που να αποκλείει την ανάθεση της διαχείρισης των επενδύσεων σε εξωτερικούς διαχειριστές κεφαλαίων.

Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Οι συναλλαγές που διενεργούν οι ΟΣΕΚΑ αποτελούν οικονομική δραστηριότητα, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) (υπόθεση C-8/03, BBL v Belgian State) και γι' αυτό θεωρούνται ως υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα. Ωστόσο, αν τα επενδυτικά κεφάλαια, ανοικτού ή κλειστού τύπου επενδύονται εκτός της Δημοκρατίας τότε δεν προκύπτει οποιαδήποτε υποχρέωση για εγγραφή τους στο Μητρώο Φ.Π.Α.

² Ο περί Ανοικτού Τύπου Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) και περί συναφών θεμάτων Νόμος (Ν.200(Ι)/2004).

³ Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος (Ν.47(Ι)/1999).

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η άσκηση των δραστηριοτήτων ενός επενδυτικού κεφαλαίου μπορεί να γίνεται υπό μορφή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης στη Δημοκρατία. Όταν η εταιρία αυτή είναι θυγατρική κάποιου άλλου επενδυτικού κεφαλαίου με έδρα άλλη από τη Δημοκρατία, τότε ο επιμερισμός του κόστους διαχείρισης του εν λόγω επενδυτικού κεφαλαίου – η οποία γίνεται εκτός της Δημοκρατίας – δεν δημιουργεί οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση της κυπριακής εταιρίας στη Δημοκρατία, λόγω του ότι οι υπηρεσίες αυτές είναι εξαιρούμενες.

Ωστόσο, αν η εταιρία αυτή λαμβάνει φορολογητέες υπηρεσίες του Τρίτου Παραρτήματος του Ν.95(Ι)/2000 μέχρι 2008, όπως για παράδειγμα νομικές ή λογιστικές υπηρεσίες, από πρόσωπο μη εγκατεστημένο στη Δημοκρατία, τότε οι υπηρεσίες αυτές θεωρούνται ότι πραγματοποιούνται στον τόπο που έχει την εγκατάσταση της η εταιρία και αυτό πιθανό να δημιουργεί υποχρέωση εγγραφής της στο Μητρώο Φ.Π.Α. και υποχρέωση απόδοσης του φόρου με τη μέθοδο της αντίστροφης χρέωσης. Στην προκείμενη περίπτωση η εταιρία δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών λόγω του ότι πραγματοποιεί εξαιρούμενες συναλλαγές.

(Γ. Τσαγκάρης)
για Έφορο Φ.Π.Α.

Αντίγ.: 5.13.04

Κοιν.: Γενικό Ελεγκτή

- : Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών
- : Αρχιτελωνείο
- : Προϊσταμένους Επαρχιακών Γραφείων Φ.Π.Α.
- : Προϊστάμενους Τομέων Κεντρικών Γραφείων Φ.Π.Α.
- : Κ.Ε.Β.Ε.
Τ.Θ. 21455
1509 Λευκωσία
- : Ο.Ε.Β.
Τ.Θ. 21657
1511 Λευκωσία
- : Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου
Τ.Θ. 24935

1355 Λευκωσία

: Παγκύπριο Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Αμερικής
Τ.Θ. 25584
1310 Λευκωσία

: Σύνδεσμο Πτυχιούχων Εγκεκριμένων Λογιστών – Ελεγκτών Κύπρου
Τ.Θ. 26540
1640 Λευκωσία

: Σύνδεσμο Ανεξαρτήτων Λογιστών Κύπρου
Τ.Θ. 53684
3317 Λεμεσός